

2 Krunikas

Contents

Ka igkarangeb ne baseen te
Krunikas
Igpewun-a

K a *Ikarangeb ne Krunikas* sumpul te *An-anayan ne Krunikas*. Nasulat kayi ka pegmandu ni Hari Sulumun, ka pegribildi te me tribu ne diye te igkahibang ne balabahan ki Rihubuwam ne anak ni Hari Sulumun. Ka seeye ne pegribildi impanguluwan ni Hirubuwam. Nasulat man-e kayi ka meytenged te migharian te Huda wey ka pegkatalu te keet-etawan te Hirusalim te 586 te ware pad neetew si Kristu. Ka nenasulat te seini ne baseen Ka peghari ni Sulumun 1:1–9:31 a. Ka an-anayan ne me leg-un 1:1-17 b. Ka pegpasasindeg te timplu 2:1–7:10 c. Ka katammanan ne me leg-un 7:11–9:31 Ka pegribildi te me tribu te igkakawanan ne balabahan 10:1-19 Ka me Hari te Huda 11:1–36:12 Ka pegkatalu te keet-etawan te Hirusalim 36:13-23

Ka pegbuyu ni Sulumun te katagseb
(1 Hari 3:1-15)

1Migmilig-en ka pegmandu ni Sulumun ne anak ni Dabid te migharian din su indumaan ma sikandin te Magbebaye ne Manama rin, wey inggimu sikandin ne subla ne maresen.

2Ne impeumew ni Sulumun ka langun ne me matig-Israil, ka me kumandir te linibu wey ginatus ne me sundalu, ka me talewukum, ka langun ne pangulu te Israil, wey ka langun ne pangulu te pamilya. ³ Ne induma ni Sulumun sikandan langun diye te me panubaran diye te Gibyun su diye ma ka Balungbalung ne Temuwanan ne inggimu ni Muwisis ne suluhuanen te Manama; ka Balungbalung ne inggimu diye te disirtu. ⁴ ¹ Te seeye ne timpu, diyad e nakatahu te balungbalung ne in-andam ni Dabid diye te Hirusalim ka Tahunan te Kasabutan te Manama su tapey rin e seini halina puun te Kiryat-Hiyarim. ⁵ ² Piru ka burunsi ne altar ne inggimu ni Bisalil ne anak ni Uri wey apu ni Hur, diye ded te Gibyun diye te tangkaan te Matulus ne Balungbalung te Magbebaye. Purisu, miglibulung diye ensi Sulumun eyew eg-inse te Magbebaye. ⁶ Ne migpamaneyik si Sulumun diye te altar ne burunsi ne diye te tangkaan te Magbebaye ne diye te Balungbalung ne Temuwanan, wey migpanubad sikandin te egtutungen ne sabeka ne libu (1,000) ne me ayam.

7Te seeye ne marusilem, migpakita ka Manama ki Sulumun wey migkahi, “Buyu ka ke nekey ka igkeupii nu wey igbehey ku keykew.”

8Ne migtabak si Sulumun, “Impapitew nu te geyinawa nu ne kene egkalbalawan ka amey ku ne si Dabid, wey impahari a nikeykew subal kandin. ⁹ Ne kuntee, he Magbebaye ne Manama, tumana nu ka insaad nu te amey ku su impahari e ma nikeykew te keet-etawan ne iling kasulug te pantad. ¹⁰ Behayi a nikeykew te katagseb wey katuenan eyew egkamanduan ku seini ne keet-etawan. Su hentew e naan de iya ka egmandu te keet-etawan nu ne susuluhi?”

¹ + 1:4: 2Sam 6:1-17; 1Kru 13:5-14; 15:25–16:1.

² + 1:5: Iks 38:1-7.

11Ne migtabak ka Manama ki Sulumun, “Tenged te migbuyu ka te katagseb wey katuenan eyew egkamanduan nu ka keet-etawan ku ne impaharian ku keykew wey kene ne karatuan, kabantug, wey ke kamatayen naa te me kuntere nu wey ke malayat naa ne umul, ¹² igbehey ku keykew ka imbuyu nu ne katagseb wey katuenan. Ne kene ne sikan de, egbehayan ku pad man-e sikeykew te karatuan wey kabantug ne ware naangken te me Hari ne nekewun-a keykew, wey kene man-e egkaangken te egpakistanundul keykew.”

Ka kabantug wey karatuan ni Sulumun
(1 Hari 10:26-29)

13Nataman, mig-awe e si Sulumun puun te bubungan ne panubaran diye te Gibyun, wey mig-uli e sikandin diye te Hirusalim su diye ma sikandin migugpe te peghari din te Israil. ¹⁴ ³ Ne nakalimud si Sulumun te sabeka ne libu wey hep-at ne gatus (1,400) ne karwahi wey sapulu wey daruwa ne libu (12,000) ne kudde. ⁴ Impanahu din ka дума diye te me siyudad ne tahanan te me karwahi rin wey ka дума diye te Hirusalim. ¹⁵ Te timpu ne iyan mighari si Sulumun te Israil, egpekeiling naan de te me batu ka me bulawan wey ka pelata diye te Hirusalim tenged te kasulug kayi. Ne ka me kayu degma ne sidar, egpekeiling naan de te me kayu ne sikumuru ne diye te lenlen te me bubungan te Huda ⁵ tenged te kasulug kayi. ¹⁶ ⁶ Egpuun te Ihiptu wey Kui ka me kudde ni Sulumun. Impameli sika te eleg ne kentiddad te me suluhuanen din ne talagbebeli. ¹⁷ Te seeye ne timpu ka karwahi ne egpuun te Ihiptu, tighen-em ne gatus (600) ne pelata ka kentiddad te tagse sabeka. Ne 150 ne pelata ka kentiddad te tagse sabeka te me kudde. Ne igpamelegye dan naa degma seeye diye te me Hari te me matig-Hiti wey me matig-Sirya.

Ka pegpangandam te pegpasasindeg te timplu
(1 Hari 5:1-18)

2Ne migsuhu si Sulumun ne igpasasindeg ka timplu eyew egkabantug ka Magbebaye ne Manama, wey ka palasyu ne eg-ugpaan din. ² Ne migalam si Sulumun te pitu ne pulu ne libu (70,000) ne me etew ne talaglaglag te me kasangkapan, wey walu ne pulu ne libu (80,000) ne me talagperi te me batu diye te bubungan, wey tatelu ne libu wey hen-em ne gatus (3,600) ne me talagmandu te me trabahanti.

3Ne migpeuyan si Sulumun te surat diye ki Hiram ne Hari te Tiru: “Peuyani a te me kayu ne sidar iling te pegpeuyan nu te me sidar ki Dabid ne amey ku te pegpasasindeg din te palasyu rin. ⁴ Ne kuntee, egpasasindeg a te timplu eyew egkabantug ka Magbebaye ku. Ne ighalad ku seini kandin eyew diye key e egtutung te me meemut ne insinsu, wey diye key e eg-uyan te ighalad ne paan te aldew-aldew. Ne diye key e man-e egpanubad te egtutungen ne igpanubad

³+ 1:14: 1Har 4:26.

⁴+ 1:14 wey ke egmangudde naa.

⁵+ 1:15 Te Hibuwanen: Sipila.

⁶+ 1:16: Diy 17:16.

tagse maselem wey marusilem, te me Aldew te Peggimeley, te me sahakeen te iyam ne bulan, wey te дума pad ne me aldew te pegsahakeen ne intahahe te Magbebaye ne Manama ney. Migsuhu ka Magbebaye ne seini ka eggimuwen te me matig-Israil te ware egtamanan. ⁵ Dakel amana ka timplu ne igpasasindeg ku, su subla ma ne maresen ka Manama ney du te langun ne me manama. ⁶ ⁷ Piru hentew naa ka egpakapasasindeg te timplu para te Magbebaye? Ne minsan ka langit ne titikangi kene ma ne eleg ne eg-ugpaan din. Ne hentew e naan de iya degma se egpasasindeg te timplu para kandin, angin e ke tutunganan de te insinsu diye te tangkaan din. ⁷ Sikan naa, peuyani a te etew ne mangngateu ne eggimu te me kasangkapan puun te bulawan, pelata, burunsi, putew wey mangngateu ne egpangabel te bula-bula ne malugtem, malalab, wey meilem. Keilangan ne mangngateu sikandin ne egkulit, wey egtrabahu sikandin дума te me mangngateu ne etew ne matig-Huda wey matig-Hirusalim, ne tapey e alama te amey ku ne si Dabid. ⁸ Peuyani a man-e te me kayu ne sidar, sipris wey algum puun te Libanun, su nakanengneng a ne mangngateu ka me suluhuanen nu ne egpameled te kayu. Ne egshuhuen ku ka me suluhuanen ku eyew egbulig te me suluhuanen nu ⁹ ne eg-andam te masulug ne kayu para te timplu ne igpasasindeg ku su tetelesi ma seini wey luluahi. ¹⁰ Egbayaran ku ka me suluhuanen nu ne egpameled te me kayu te sabeka ne gatus ne libu (100,000) ne saku ne harina, sabeka ne gatus ne libu (100,000) ne saku ne trigu, sabeka ne gatus wey sapulu ne libu (110,000) ne gelun ne binu, wey sabeka ne gatus wey sapulu ne libu (110,000) ne gelun ne lana te ulibu.”

11Ne seini ka tabak ni Hiram ne Hari te Tiru te sulat ni Sulumun: “Tenged te geyinawa te Magbebaye te keet-etawan din, impahari ka nikandin kandan.” ¹² Ne migkahi pad man-e si Hiram, “Egdayanen ka Magbebaye, ka Manama te Israil, ne miggimu te langit wey tane! Imbehayan din si Hari Dabid te matagseb ne anak wey napenu te katuenan wey salabutan, ne egpasasindeg te timplu para te Magbebaye, wey te palasyu ne eg-ugpaan din.

13“Egpeenduenen ku si Hiram-Abi ⁸ ka mangngateu wey matagseb ne trabahanti. ¹⁴ Kabuhalan ni Dan ka iney rin wey matig-Tiru ka amey rin. Mangngateu sikandin ne egpangimu te kasangkapan ne egpuun te bulawan, pelata, burunsi, putew, batu wey kayu, wey te peggimu te mahal ne hinabel ne malugtem, meilem, wey malalab. Mangngateu man-e sikandin ne egpangulit te minsan nekey ne igpeyimu nu kandin. Ne egtrabahu sikandin дума te trabahanti nu wey te me trabahanti ne tapey e alama te amey nu ne si Dabid. ¹⁵ Purisu, talahuren ne Sulumun, ipeuyan nu te me suluhuanen nu ka ingkahi nu ne trigu, sibada, lana te ulibu, wey binu, ¹⁶ su egpameled key te me kayu diye te Libanun sumale te egkeilanganen nu. Ne iglawang ney re seini diye te dahat taman te Hupa, wey sikaniyud e ka eg-uyan kayi diye te Hirusalim.”

Ka pegbunsud te pegpasasindeg te timplu
(1 Hari 6:1-38)

⁷ + 2:6 1Har 8:27; 2Kru 6:18.

⁸ + 2:13 Te Hibuwanen: Iyan igpasabut te Hiram se “Amey ku”.

17^{Ne} impasinsus ni Sulumun ka langun ne lapu te Israil iling te inggimu te amey rin ne si Dabid wey nanengnengan din ne 153,600 sikandan langun. ¹⁸ Ne pitu ne pulu ne libu (70,000) kandan ka me talaglaglag te me kasangkapan te pegbebaley wey ka walu ne pulu ne libu (80,000) kandan ka me talagperi te me batu diye te bubungan, wey ka tatelu ne libu wey hen-em ne gatus (3,600) kandan ka me talagmandu te me trabahanti.

3⁹ Nataman, imbunsuran e ni Sulumun ka pegpasasindeg te timplu te Magbebaye ne Manama diye te Hirusalim, diye te Bubungan ne Muriya, ka bubungan ne migpakita ka Magbebaye ki Dabid ne amey rin. Diye din seini ipasasindeg te natahuan te diekanan ni Arawuna ¹⁰ ne Hibusihanen, sumale te ingkahi kandin ni Dabid. ² Migbunsud sikandin migpasasindeg te timplu te igkarangeb ne aldew te igkarangeb ne bulan, te igkeep-at ne leg-un te peghari din. ³ Ne ka kalayat te pabunsuran te timplu te Manama daruwa ne pulu wey pitu (27) ne mitrus wey ka kaluag siyam ne mitrus. Inseked seini pinaahi te tapey ne sekeranan. ⁴ Ne siyam ne mitrus ka kaluag te likansu diye te katangkaan te timplu iling kaluag te timplu. Ne tatelu ne pulu (30) ne palapala degma ka katikang kayi. Ne impulitan din ka seled kayi te neelin ne bulawan. ⁵ Ne ka diye te seled te timplu impaalabatan din te kayu ne sipris wey impapulitan din te neelin ne bulawan wey ingkulitan seini te me palmira wey me keddina. ⁶ Ne imparayan-dayanan din seini te mahal ne batu wey te bulawan ne egpuun pad te Parbaim. ⁷ Ne impapulitan din te bulawan ka intiru ne timplu—ka me lilliyungan, me sungkaleg te lekeb, me alabat, wey ka me gumawan. Ne impakulitan din te me kirubin ¹¹ ka me alabat.

8¹² Ne inggimu rin ka Amana ne Matulus ne Sinabeng ne siyam ne mitrus ka katikang wey siyam ne mitrus ka kaluag. Impapulitan din seini te neelin ne bulawan ne daruwa ne pulu wey sabeka ne libu (21,000) ne kilu. ⁹ Me bulawan degma ka me lansang ne inggamit ne tigliware te kilu ka kabehat. Impapulitan din degma te bulawan ka me alabat te sinabeng diye te dibabew.

10¹³ Ne ka diye te Amana ne Matulus ne Sinabeng, impeyimuwan din te daruwa ne kirubin wey impapulitan din seini te bulawan. ¹¹ Ne ka kalayat te daruwa ne pakpak te kirubin ne nabekal, siyam ne mitrus. Ne ka tagse pulipusan te pakpak nekeuma diye te alabat, ¹² wey nekegtupu ka me pakpak diye te elat, wey subla te daruwa ne mitrus ka tagse pakpak. ¹³ Impasasindeg ka me kirubin wey diye impatangke te likansu te timplu. ¹⁴ ¹⁴ Ne ka kurtina ne in-elet diye te Amana ne Matulus ne Sinabeng, inggimu puun te linu ne

⁹ + 3:1: Hin 22:22.

¹⁰ + 3:1 Diye te Hibruwanen wey te duma ne sinulat, 'Urnan'.

¹¹ + 3:7 Ka kirubin, larawan te panalihan ne inggimu re te etew, wey egpekeiling seini te mananap ne due pakpak.

¹² + 3:8: Iks 26:33-34.

¹³ + 3:10-13: Iks 25:18-20.

¹⁴ + 3:14: Iks 26:31.

meilem, malugtem, wey malalab-lalab, wey inteyian seini te larawan te me kirubin.

Ka daruwa ne sungkaleg ne burunsi
(1 Hari 7:15-22)

15 Ne migpeyimu man-e si Sulumun te daruwa ne sungkaleg diye te tangkaan te timplu ne subla te sabeka ne pulu wey lalimma (15) ne mitrus ka kalayat. Ne ka tagse sungkaleg due ulu-ulu ne subla te daruwa ne mitrus ka kalayat. ¹⁶ Ne migpeyimu man-e si Sulumun te me keddina ne egpekeiling te me balieg wey insanggat din seini diye te me pupul te me sungkaleg. Migpeyimu man-e sikandin te sabeka ne gatus (100) ne me prutas ne enggaran te granada puun te burunsi wey impamitin din seini diye te me keddina. ¹⁷ Ne impasasindeg din ka me sungkaleg diye te tangkaan te timplu, ka sabeka diye te igkakanan ne balabahan, wey ka sabeka diye te igkahibang ne balabahan. Ne ka diye te igkakanan ne balabahan, inggaran te Hakin, ne ka diye te igkahibang ne balabahan, inggaran te Buas.

Ka me kasangkapan te timplu
(1 Hari 7:23-51)

4 ¹⁵ Ne migpeyimu si Sulumun te altar ne burunsi ne siyam ne mitrus ka kalayat wey siyam degma ne mitrus ka kaluag wey hep-at wey tenge ne mitrus ka katikang. ² Ne migpeyimu man-e sikandin te bubuyahen ne pelenggana ne burunsi ne egtahuan te weyig ne enggaran te Dahat. Subla te hep-at ne mitrus ka kaluag wey subla te daruwa ne mitrus ka katikang, wey subla te sapulu wey tatelu (13) ne mitrus ka kalibusen. ³ Ne diye te diddiralem te bibig te pelenggana, inlingutan dayan-dayani te daruwa ne dangdang te egpekeiling te me turu ne baka ne impareket. Me daruwa ne pulu (20) ne baka ka impareket te tagse mitrus. ⁴ Impapinnuu ka bubuyahen ne pelenggana ne burunsi diye te peka te sapulu wey daruwa (12) ne immangimu ne baka ne immeg-inniyug: tatelu ka nakatangke diye te igkakanan ne balabahan, tatelu ka nakatangke diye te igkahibang ne balabahan, tatelu ka nakatangke diye te iglineb, wey tatelu ka nakatangke diye te igsile. ⁵ Senge-rangew ka kakepal te bibig te limuranan te weyig ne iling te bibig te ubab ne nekeiling te bulak ne liryu ne migpamukadkad. Egkataan seini te me sapulu wey walu ne libu (18,000) ne gelun ne weyig. ⁶ ¹⁶ Ne migpeyimu man-e si Sulumun te sapulu (10) ne pelenggana ne lu-luanan te igmanubad ne egtutungen. Impanahu din ka lalimma diye te igkakanan ne balabahan wey ka lalimma diye te igkahibang ne balabahan. Ne ka weyig diye te bubuyahen ne pelenggana iyan igpanlu-lu te me talagpanubad.

7 ¹⁷ Ne migpeyimu si Sulumun te sapulu (10) ne bulawan ne tahuanan te sulu sumale te implanu. Ne intahu seini diye te timplu: lalimma ka diye te

---

¹⁵ + 4:1: Iks 27:1-2.

¹⁶ + 4:6: Iks 30:17-21.

¹⁷ + 4:7: Iks 25:31-40.

igkakawanan, wey lalimma degma ka diye te igkahibang. ⁸ ¹⁸ Migpeyimu pad man-e sikandin te sapulu (10) ne lamisa wey intahu seini diye te timplu, lalimma ka diye te igkakawanan ne balabahan wey lalimma degma ka diye te igkahibang ne balabahan. Ne migpeyimu pad man-e sikandin te sabeka ne gatus (100) ne yahung ne bulawan.

9Ne inlamaan din ka timplu te maluag para te me talagpanubad wey duen pad man-e malmaluag ne lama diye te lihawangan. Ne in-alad din ka me lama wey impeyimuwan din te me gumawan ne impamulitan te burunsi. ¹⁰ Ne intahu din ka bubuyahen ne pelenggana ne egngaranan te Dahat diye te marani te elat-elat te igkakawanan ne balabahan wey dapit te igsile ne pikungan te timplu.

11Miggimu degma si Hiram-Abi te kuren, me pala, wey me yahung ne eggamiten te pegpabesik.

N eimpusan ded iya ni Hiram-Abi ka langun ne impeyimu ni Sulumun te timplu te Manama. Seini ka immangimu rin: ¹² ka daruwa ne sungkaleg; ka daruwa ne pupul te me sungkaleg ne egpekeiling te yahung; ka daruwa ne inlubid ne keddina ne indayan-dayan diye te pupul te me sungkaleg; ¹³ ka hep-at ne gatus (400) ne me prutas ne egngaranan te granada ne burunsi ne impamitin te daruwa ne dangdang diye te inlubid ne keddina ne intahu diye te pupul te me sungkaleg; ¹⁴ ka me peunturan wey ka me pelenggana ne igmapinnuu; ¹⁵ ka tahuanan te weyig ne egngaranan te Dahat wey ka sapulu wey daruwa (12) ne larawan te turu ne baka ne egpeunturan kayi; ¹⁶ ka me kuren ne inggimu puun te tane, ka me pala, wey ka derakel ne tinidur.

I mpasilak ka langun ne kasangkapan ne burunsi ne impeyimu ni Hari Sulumun ki Hiram para te timplu te Magbebaye ne Manama.

17Diye seini ipeyimu te Hari te napu te Hurdan ne himuwanan te kuren ne tane diye te eletanan te Sukut wey Sirida. ¹⁸ Masulug amana ka burunsi ne inggamit ni Sulumun, sikan naa ka ware iya nanengnengi ke pila ne kilu ka nahamit langun.

19Ne migpeyimu man-e si Sulumun te seini ne me kasangkapan para te timplu te Manama: ka bulawan ne altar ne eg-unturan te egtutungen; ka me lamisa ne eg-unturan te paan ne ighalad diye te tangkaan te Manama; ²⁰ ka me tahuanan te sulu ne neelin ne bulawan wey ka me sulu kayi ne iyan igteng-ew diye te Amana ne Matulus ne Sinabeng sumale te implanu; ²¹ ka indayan-dayan ne neelin ne bulawan ne me bulak, me sulu, wey me sipit; ²²

---

¹⁸ + 4:8: Iks 25:23-30.

ka igmanempug te pebilu te sulu, ka me pelenggana, ka me tahuanan te insinsu, ka me tahuanan te baha ne neelin ne bulawan. Ka me gumawan te Amana ne Matulus ne Sinabeng, wey ka me gumawan diye te lama te timplu ne impamulitan te bulawan.

5 ¹⁹ Ne neimpusan ded iya ni Sulumun ka pegpasasindeg te timplu te Magbebaya ne Manama. Ne impanines e ni Sulumun diye te sinabeng ne tine-sanan diye te timplu te Manama ka me kasangkapan ne inhalad te amey rin ne si Dabid ne iyan ka pelata, ka bulawan, wey ka duma pad ne me kasangkapan. Ka peg-uyan te Tahuanan te Kasabutan diye te timplu
(1 Hari 8:1-9)

2 ²⁰ Ne impeumew ni Hari Sulumun diye te Hirusalim ka me pangulu te me matig-Israil, ka me pangulu te kabuhalan, wey ka me pangulu te me pamilya eyew eg-uyan te Tahuanan te Kasabutan te Magbebaya ne Manama puun te Siyudad ni Dabid ne iyan ka Hirusalim. ²¹ ³ Purisu, nanlibulung e sikandan langun diye te tangkaan ni Hari Sulumun, te timpu te Sahakeen te me Balungbalung te igkapitu ne bulan. ⁴ Te nalibulung e ka me pangulu te me matig-Israil, intitiang e te me talagpanubad wey te me Libita ka Tahuanan te Kasabutan, ⁵ wey in-uuyan dan e diye te timplu. Ne in-uuyan dan degma ka Balungbalung ne Temuwanan wey ka matulus ne me kasangkapan te timplu. ⁶ Ne si Hari Sulumun wey ka langun ne kabuhalan ni Israil ne miglibulung diye te tangkaan te Tahuanan te Kasabutan, migpanubad te susuluhi amana ne karniru wey me baka ne kenad e egkaseel. ⁷ Ne in-uyan e te me talagpanubad ka Tahuanan te Kasabutan te Magbebaya diye te ledled te matulus ne baley, diye te Amana ne Matulus ne Sinabeng te timplu. Ne intahu dan e seini diye te diralem te nekegtupu ne impabekal ne me pakpak te daruwa ne kirubin. ⁸ Impabekal ka me pakpak te daruwa ne kirubin, sikan naa ka natel-eban kayi ka Tahuanan te Kasabutan lagkes ka me yayunganan. ⁹ Mallayat ka me yayunganan wey nakatimpa seini te Amana ne Matulus ne Sinabeng. Piru kene de iya man-e seini egkiteen diye te lihawangan. Ne diye ded iya seini taman kuntee. ¹⁰ ²² Ware lein ne tahu te Tahuanan te Kasabutan angin e te daruwa ne malumpayag ne me batu ne intahu ni Muwisis te diye sikandin te bubungan ne Sinay ²³ ka inged ne miggimu ka Magbebaya te kasabutan te me matig-Israil te peglihawang dan te Ihiptu.
Ka kabantug te Magbebaya

11 Pegkapenga dutu, nanlihawang e ka me talagpanubad puun te Matulus ne Sinabeng. Ne miglinis te pegkeetew ran ka langun ne me talagpanubad ne diye, minsan ke timpu ran te pegpamakey wey se kene. ¹² Ne ka me

¹⁹ + 5:1: 2Sam 8:11; 1Kru 18:11.

²⁰ + 5:2: 2Sam 6:12-15; 1Kru 15:25-28.

²¹ + 5:2 Te Hibuwanen: Siyun. Sabeka seini te me ngaran te Hirusalim.

²² + 5:10: Diy 10:5.

²³ + 5:10 Sinay: Hurib.

Libita ne me mangngulahing ne si Asap, si Himan, si Hidutun, wey ka me anak dan wey ka me karumaan dan, migmanasindeg diye te lenged te altar dapit te igstile. Migsaluub sikandan te mahal ne hinabel wey migparahing te me putew ne basalan, te me alpa, wey te me lira. Ne migparahing degma te igbales ne me trumpita ka sabeka ne gatus wey daruwa ne pulu (120) ne me talagpanubad. ¹³ ²⁴ ²⁵ Ne iyan katungdanan te me talagparahing te trumpita wey te me mangngulahing, ka pegsabeka te pegdayan wey pegpasalamat diye te Magbebaye. Ne mig-ulahing e sikandan ne imbalesan te me trumpita, te putew ne basalan, wey te duma pad ne instrumintu ne eggamiten te pegdayan. Ne seini ka ulahingen dan:

“ Meupiya ka Magbebaye;

k ene egkabalbalawan ka geyinawa rin.”

Ne due gapun ne mig-empet te timplu te Magbebaye. ¹⁴ Purisu, warad nakapabulus ka himu te me talagpanubad diye te timplu tenged te gapun, su napenu ma te katelesan te Magbebaye ka timplu rin.

Ka pegpakiglalag ni Sulumun te keet-etawan
(1 Hari 8:12-21)

6Ne mig-ampu si Sulumun,

“ He Magbebaye ne Manama, migkahi ka ne duen ka mig-ugpe te makepal ne gapun. ²⁶

2Piru inggimuwan ku sikeykew te tetelesi ne timplu

ne eg-ugpaan nu te ware egtamanan.”

3Ne taheed te migmanasindeg ka me etew te Israil, migtangke si Hari Sulumun kandan wey impanalanginan din e sikandan. ⁴ ²⁷ Migkahi sikandin, “Egdayanen ka Magbebaye, ka Manama te Israil ne migtuman te insaad din te amey ku ne si Dabid. Migkahi sikandin dengan, ⁵ ‘Puun te timpu ne im-palihawang ku ka keet-etawan ku puun te Ihiptu, ware siyudad ne in-alam ku puun te tane te me matig-Israil ne egpasasindehan ku te timplu eyew egkabantug a, wey ke mig-alam e naa te etew ne egkeyimu ne pangulu te keet-etawan ku ne me matig-Israil. ⁶ Piru in-alam ku ka Hirusalim ne egpasasindehan te timplu ku, wey in-alam ku si Dabid eyew egpangulu te keet-etawan ku ne me matig-Israil.’ ”

²⁴ + **5:13:** 1Kru 16:34; 2Kru 7:3; Isra 3:11; Sal 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Hir 33:11.

²⁵ + **5:13-14:** Iks 40:34-35.

²⁶ + **6:1** Te Hibuwanen: Makepal ne delem.

²⁷ + **6:4-9:** 2Sam 7:1-13; 1Kru 17:1-12.

7Ne migpabulus si Sulumun ka migkahi, “Amana egkeupian ka amey ku ne si Dabid ne egpasasindeg te timplu eyew te pegbantug te Magbebaye, ka Manama te Israil. ⁸ Piru ingkahian sikandin te Magbebaye, ‘Meupiya te egkeup-upian ka ne egpasasindeg te timplu eyew te pegbantug te ngaran ku. ⁹ Piru kene ne sikeykew ka egpasasindeg te timplu, ke kene ka anak nu ne lukes ka egpakapasasindeg kayi eyew egkabantug a.’

10“Ne intuman iya te Magbebaye ka insaad din su neyimu e ma ne Hari te Israil subal te amey ku ne si Dabid, sumale te insaad te Magbebaye. Ne kuntee napasasindeg ku iya ka timplu eyew te pegbantug te Magbebaye, ka Manama te Israil. ¹¹ Ne intahu ku kayi ka Tahuanan te Kasabutan te Magbebaye ne inggimu rin duma te me matig-Israil.”

Ka peg-ampu ni Sulumun
(1 Hari 8:22-53)

12Ne diye te tangkaan te me matig-Israil, migsasindeg si Sulumun diye te tangkaan te altar te Magbebaye wey ingkayew rin ka me belad din. ¹³ Te ware pad seini neyitabu, migpeyimu si Hari Sulumun te burunsi ne inlantawan ne subla te daruwa ne mitrus ka kalayat wey ka kaluag, wey subla te sabeka ne mitrus ka katikang. Diye din seini ipasasindeg te taliware te lama te timplu. Migsasindeg si Sulumun te inlantawan wey nataman, migpanimbuel e sikandin diye te tangkaan te keet-etawan te Israil ne ingkayew ka me belad din. ¹⁴ Mig-ampu sikandin, “He Magbebaye, ne Manama te Israil, ware manama ne iling keykew diye te langit wey ke kayi naa te tane. Intuman nu ka kasabutan nu wey impapitew nu ka geyinawa nu ne kene egkabalbalawan diye te me suluhuanen nu ne migpamakey keykew te intiru ne pusung dan. ¹⁵ Intuman nu ka insaad nu te suluhuanen nu ne si Dabid ne amey ku. Intuman nu kuntee ne aldew ka sika ne lalag nu. ¹⁶ ²⁸ Ne kuntee, Magbebaye, ne Manama te Israil, tumana nu ka insaad nu te suluhuanen nu ne si Dabid ne amey ku. Migkahi ka, ‘Kene egkataman ka kabuhalan nu ne eghari te Israil ke egmatinumanen sikandan te me suhu ku iling te inggimu nu.’ ¹⁷ Purisu kuntee, he Magbebaye, ne Manama te Israil, tumana nu ka insaad nu te suluhuanen nu ne si Dabid.

18 ²⁹ “Piru eg-ugpe ke naa Manama kayi te tane duma te me etew? Ne minsan ka langit ne titikangi kene ma ne eleg ne eg-ugpaan nu, iyan naan pa iya seini se timplu ne impasasindeg ku! ¹⁹ Piru pammineha nu ubag seini se peg-ampu te suluhuanen nu wey ka pegpeyid-u-hid-u rin, he Manama ku. Pammineha nu ka pegpangumew wey peg-ampu te suluhuanen nu ²⁰ ³⁰ wey tamengi nu ubag te aldew wey marusilem seini se timplu, ka baley ne ingkahi nu ne egkabantug ka ngaran nu. Pammineha nu ubag ka peg-ampu te suluhuanen nu kayi te timplu. ²¹ Pammineha nu ubag ka pegpeyid-u-hid-u ku te suluhuanen nu wey te keet-etawan nu ne me matig-Israil ke eg-ampu key ne

²⁸ + 6:16: 1Har 2:4.

²⁹ + 6:18: 2Kru 2:6.

³⁰ + 6:20: Diy 12:11.

egtangke kayi te timplu. Pammineha key nikeykew puun te langit ne ugpaan nu wey pasayluwa key te me sale ney.

22“Ke egbayungan ka sabeka ne etew ne nakasale te duma rin, wey eggendini sikandin te altar ne kayi te timplu eyew egpahunlibet ne ware sale din, ²³ pammineha nu sikandin puun te langit wey hukumi nu sikandan se daruwa—ka migbayung wey ka imbayungan. Legpari nu ka nakasale tenged te mareet ne neyimu rin, wey ipanengneng nu ne ware sale te seeye se ware neyimu ne mareet.

24“Ne emun ke egkatalu ka keet-etawan nu ne me matig-Israil te me kuntere dan tenged te nakasale sikandan keykew, wey eglibed sikandan keykew, wey eg-ampu wey egpeyid-u-hid-u keykew kayi te timplu, ²⁵ pammineha nu sikandan due te langit. Pasayluwa nu ka me sale dan, wey ipalibed nu sikandan diye te tane ne imbehey nu kandan wey te me kaap-apuan dan.

26“Ne emun ke kene nu egpeuranen tenged te nakasale keykew ka keet-etawan nu, wey ke eg-ampu sikandan wey eg-ileen ka nikandan kayi te timplu, wey eg-inniyug te sale dan tenged su impaantus nu sikandan, ²⁷ pammineha nu sikandan due te langit wey pasayluwa nu ka me suluhuanen nu, ka keet-etawan nu ne me matig-Israil. Panulua nu sikandan te eleg ne dalan ne eg-bayaan dan, wey peurani nu ka tane ne imbehey nu kandan isip karatuan ne ingaat.

28“Ke due bitil te inged dan wey ke duen naa karereetan ne egginguma kandan, ke egkaddeetan naa se me pinamula, ke duen naa me talangas wey me uled-uled naa ne egkeen te me pinamula, wey ke duen naa me kuntere ne eglusud te me siyudad dan, wey ke duen naa maddeet wey ke dalu naa ne egginguma kandan, ²⁹ ke eg-ampu wey ke egpeyid-u-hid-u sikandan keykew, pammineha nu sikandan. Ke in-ila ran ne tenged te sale dan ne migginguma ka me keyirapan wey kalaggew, wey ingkayew ran ka me belad dan ne migtangke kayi te timplu, ³⁰ pammineha nu sikandan due te langit ne ugpaan nu. Pasayluwa nu sikandan, wey ibehey nu kandan ka eleg te kandan ne hinimuwan, su nakanengneng ka te pusung dan. Sikeykew re iya ka nakanengneng te pusung te langun ne etew. ³¹ Ne egkaalde e sikandan keykew wey eg-ikul e sikandan keykew te intiru ne umul ran taheed te eg-ugpe sikandan te tane ne imbehey nu te me kaap-apuan ney.

32“Ke due kene ne matig-Israil ne mig-ugpe diye te mariyu ne inged ne egpakarineg te kabantug nu, wey te karesen nu, wey eggendini sikandan eyew egsimba keykew, wey eg-ampu ne egtangke te seini ne timplu, ³³ pammineha nu sikandan due te langit ne ugpaan nu. Ibehey nu ka langun ne egbuyuen dan keykew, eyew ka langun ne etew te kalibutan egpekeila wey egkaalde keykew

iling te keet-etawan nu ne me matig-Israil. Ne egpakanengneng sikandan ne impasasindeg ku seini ne timplu eyew egkabantug ka.

34“Ke eggendiye te giraanan ka keet-etawan nu sumale te suhu nu, wey eg-ampu sikandan ne egtangke kayi te siyudad ne in-alam nu, wey kayi te timplu ne impasasindeg ku para keykew, ³⁵ pammineha nu due te langit ka peg-ampu dan wey pegpeyid-u-hid-u ran wey pangabangi nu sikandan.

36“Ke egpakasale sikandan keykew su ware ma etew ne kene egpakasale, ne tenged te kabelu nu kandan igbehey nu sikandan diye te me kuntere dan wey egpanguyanen sikandan diye te mariyu ne inged, wey ke marani naan de ne inged; ³⁷ ne emun ke egpakamaan-maan e sikandan diye te inged ne in-uyanan kandan, wey eg-inniyug te sale dan wey egpeyid-u-hid-u sikandan keykew wey egkahi, ‘Nakasale key—nekeyimu key te seyyup wey mareet.’ ³⁸ Ke eg-inniyug sikandan te me sale dan ne egpuun te pusung dan diye te inged ne in-uyanan kandan wey eg-ampu sikandan ne egtangke te inged dan ne imbehey nu te me kaap-apuan dan wey te siyudad ne in-alam nu, wey te timplu ne impasasindeg ku para keykew, ³⁹ pammineha nu ka peg-ampu dan wey ka pegpeyid-u-hid-u ran due te langit ne ugpaan nu wey pangabangi nu sikandan. Pasayluwa nu ka keet-etawan nu ne nakasale keykew.

40“Ne kuntee, he Manama ku, linglingaa nu ubag wey pammineha nu ka me peg-ampu ney keykew kayi te seini ne timplu.

41 ³¹ “Ne kuntee, Magbebaye, hendini kad te timplu nu,

k a inged ne himelayanan nu,

n e natahuan te Tahuanan te Kasabutan ne palinneu te geem nu.

E gkaheram perem te me talagpanubad nu ka pegluwas nu kandan,

w ey egkahale ka matinumanen ne keet-etawan nu.

42He Magbebaye ne Manama,

k ene nu samsamilii ka in-alam nu ne Hari. ³²

³¹ + 6:41-42: Sal 132:8-10.

³² + 6:42 Si Sulumun ka egkahiyen kayi ne Hari.

S umsumana nu ka kene egkabalbalawan ne geyinawa nu ki Dabid ne suluhuanen nu.”

Ka peghalad te timplu
(1 Hari 8:62-66)

7³³ Te pegkapenga ni Sulumun te mig-ampu, due hapuy ne migginguma puun te langit ne iyan nakatutung te egtutungen ne igmanubad wey te duma pad ne me halad, wey napenu ka timplu te katelesan te Magbebaye ne Manama. ² Ne tenged te napenu ka timplu te katelesan te Magbebaye, kenad egpakaseled ka me talagpanubad diye. ³ ³⁴ Te pegkakita te langun ne matig-Israil te hapuy ne migpuun te langit wey te katelesan te Magbebaye diye te ampew te timplu, miglangkeb e sikandan diye te tane wey indayan wey impasalamatan dan ka Magbebaye tenged te keupiya wey te geyinawa rin ne kene egkabalbalawan.

4Ne ka Hari wey ka langun ne keet-etawan, migpanubad te me mananap diye te Magbebaye. ⁵ Migpanubad si Hari Sulumun te daruwa ne pulu wey daruwa ne libu (22,000) ne baka wey sabeka ne gatus wey daruwa ne pulu ne libu (120,000) ne karniru isip igpanubad ne egtutungen. Te seeye ne paahi, inhalad te Hari wey te langun ne matig-Israil ka timplu te Manama. ⁶ Ne ka me talagpanubad, migmanasindeg diye te inteil ne egsasindehan dan, lagkes ka me Libita ne migmanggehen-gen te instrumintu ne eggamiten te pegdayan; ka me instrumintu ne impangimu dengan ni Hari Dabid eyew egparahingen te pegpasalamat te Magbebaye ne egkahi, “Kene egkabalbalawan ka geyinawa nu Manama te ware egtamanan.” Diye te egkatangkaan te me Libita ka me talagpanubad ne migparahing te me trumpita ran taheed te migsasindeg ka langun ne matig-Israil.

7Ne inhalad ni Sulumun ka elat-elat ne baad te lama ne egkatangkaan te timplu te Magbebaye. Diye din tutunga ka immanubad wey ka tabe te impanubad para te keupianan su ka burunsi ne altar ne inggimu rin, kene man e eleg ne egtahuan te igpanubad ne egtutungen, te halad ne egkakeen, wey tabe.

8Te seeye ne timpu, migsahakeen te pitu ne aldew si Sulumun wey ka langun ne matig-Israil. Masulug amana ka me etew ne miglibulung puun de iya te Libu-Hamat taman diye te bangalug te Ihiptu dapit te igkakawanan ne balabahan. ⁹ Ne te igkawalu ne aldew, miglibulung sikandan eyew te pegsimba, su migsahakeen ma sikandan te peghalad dan te altar te pitu ne aldew, wey te pitu ne aldew ne Sahakeen te me Leeb. ¹⁰ Te igkararuwa ne pulu wey tatelu (23) ne aldew te igkapitu ne bulan, impeuli e ni Sulumun ka me etew. Nahalegale sikandan langun tenged te keupiya te Magbebaye ki Dabid, ki Sulumun, wey te keet-etawan din ne me matig-Israil.

³³ + 7:1: Lib 9:23-24.

³⁴ + 7:3: 1Kru 16:34; 2Kru 5:13; Isra 3:11; Sal 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Hir 33:11.

Ka pegpakita te Manama ki Sulumun

11Neimpusan ded iya ni Sulumun ka pegpasasindeg te timplu te Magbebaya wey ka palasyu rin. Neyimu rin ka langun ne implanu rin te timplu wey te palasyu. ¹² Te sabeka ne marusilem, migpakita ka Magbebaya kandin wey migkahi, “Narineg ku ka peg-ampu nu wey in-alam ku seini ne inged isip timplu ne panubaran. ¹³ Ne emun ke kene ku egpeuranen, wey ke igpakeen ku naa te me talangas ka me pinamula niyu, wey ke egpeuyanan ku naa te karereetan ka keet-etawan ku, ¹⁴ wey egkataman, egpariralem e sikandan te pegkeetew ran, eg-ampu ne egpepangabang keddi, wey eg-inniyug te sale dan, egpaminehen ku sikandan puun te langit wey egpasayluwen ku sikandan te sale dan, wey egpanalanginan ku ka tane dan. ¹⁵ Eglinglingeen ku wey egtabaken ku seeye se egmangampu kayi te seini ne inged. ¹⁶ Tenged te in-alam ku wey immatulus ku seini ne timplu eyew te pegpabantug te ngaran ku te ware egtamanan, egbantayan ku layun seini wey egtanguwen. ¹⁷ Ne sikeykew, ke egmatinumanen ka keddi iling te amey nu ne si Dabid, wey eggimuwen nu ka langun ne imbanasal ku keykew, wey egtumanen nu ka me tulumanen wey ka me suhu ku, ¹⁸ egpepabulusen ku egpaharia ka me kabuhalan nu te ware egtamanan. Seini degma ka insaad ku te amey nu ne si Dabid te pegkahi ku, ‘Kene egkaawe ka kabuhalan nu ne eghari kayi te Israil.’ ¹⁹ Piru ke eg-inniyug kew keddi wey egsupak kew te me balaud wey me suhu ne imbehey ku kaniyu, wey egpamakey wey egsimba kew te me diyus-diyus, ²⁰ egpaaween ku sikaniyu puun te tane ne imbehey ku kaniyu wey egbalaharen kud seini se timplu ne immatulus ku eyew te pegpabantug te ngaran ku. Ne eggimuwen ku seini ne eglelemetan wey egtampeleen te langun ne keet-etawan.

21“Ne minsan ke mabantug seini ne timplu piru ka langun ne eglihad kayi egkeinu-inu wey egkahi, ‘Mania te in-engkeran te Magbebaya seini ne tane wey seini ne timplu?’

22“Ne egtabak ka дума, ‘Neyitabu seini kandan su in-engkeran dan ma ka Magbebaya, ne Manama te kaap-apuan dan ne mig-angey kandan puun te lhiptu. Ne migpamakey sikandan wey migsimba te дума ne me manama. Ne tenged due, impeuyanan sikandan te Magbebaya te karereetan.’ ”

Ka neneyimu ni Hari Sulumun
(1 Hari 9:10-28)

8Ne migginguma te daruwa ne pulu (20) ne leg-un ka pegpasasindeg ni Sulumun te timplu wey te palasyu rin. ² Nataman, impasasindeg din e man-e ka me lungsud ne imbehey kandin ni Hiram ne Hari te Tiru, wey impeugpaan din te me matig-Israil.

3Ne miglusuran ni Sulumun ka lungsud te Hamat-Suba wey naahew rin seini. ⁴ In-abey rin degma impasasindeg ka Tadmur ne diye te disirtu wey

impasasindeg din degma diye te Hamat ka langun ne siyudad ne egtinesan te me kasangkapan. ⁵ Inlig-enan din man-e ka dibabew wey diralem ne baad te lungsud te Bit-Hurun. In-alad din seini te matikang wey makepal ne batu, wey impanahuan din te me gumawan wey me pagul. ⁶ Impasasindeg din degma ka Baalat wey duma pad ne me siyudad ne tinesanan te me kasangkapan din, me karwahi rin, wey ugpaanan te me kudde din. Ne impasasindeg degma ni Sulumun ka langun ne implanu rin ne eggimuwen diye te Hirusalim, diye te Libanon, wey diye te langun ne inged ne sakup te migharian din. ⁷⁻⁸ Duen pad keet-etawan ne kene ne me matig-Israil ne nasame diye te Israil. Sikandan ka me kabuhalan te me Hitihanen, me Amunihanen, me Pirisihanen, me Hibihanen, wey me Hibusihanen, ne ware naamin te egpangimatey te me matig-Israil te peg-ahew ran te inged ne Kanaan. Impanguripen sikandan ni Sulumun wey impehes patrabahuwa taman kuntee. ⁹ Piru ware pehesa patrabahuwa ni Sulumun ka me matig-Israil, ke kene, inggimu rin mule sikandan ne me sundalu, me upisyal te me sundalu, talag-uyan te karwahi, wey egmangudde. ¹⁰ Due daruwa ne gatus wey lalimma ne pulu (250) kandan ne inggimu ni Sulumun ne me upisyal ne iyan egpangulu te me himu rin.

11In-uyan ni Sulumun ka asawa rin ne anak te Hari te Ihiptu puun te Siyudad ni Dabid peendiye te palasyu ne impeyimu rin para te asawa rin. Su migkahi sikandin, “Kene ne meupiya ne eg-ugpe ka asawa ku diye te palasyu ni Dabid ne Hari te Israil su matulus ne inged ka intahuan te Tahuanan te Kasabutan te Magbebaye ne Manama.”

12Ne migpanubad si Sulumun te egmanutungen diye te altar te Magbebaye ne impeyimu rin diye te tangkaan te likansu te timplu. ¹³ ³⁵ Migpanubad sikandin tagse aldew sumale te insuhu ni Muwisis. Migpanubad sikandin te Aldew te Peggimeley, Sahakeen te Iyam ne Bulan, wey te tatelu ne sahakeen tagse leg-un ne iyan ka Sahakeen te Paan ne Ware Patulin, ka Sahakeen te me Pegsawit, wey ka Sahakeen te me Leeb. ¹⁴ Ne in-ikul ni Sulumun ka impanulu te amey rin ne si Dabid—impunduk-punduk din ka me talagpanubad eyew eggimu te me himu ran. Ne ka me Libita iyan egpangulu te me etew te pegdayan wey te pegbulig te me talagpanubad ne eggimu te aldew-aldew ne himu ran. Ne impunduk din man-e ka me talagbantey te gumawan te timplu eyew egbantey te tagse gumawan sumale te insuhu ni Dabid ne suluhuanen te Manama. ¹⁵ Intuman dan wey ni Sulumun ka langun ne insuhu ni Hari Dabid meytenged te me talagpanubad wey te me Libita, wey te me tinesanan.

16Natuman ka langun ne impeyimu ni Sulumun para te timplu, puun te pegpasasindeg te pabunsuranan taman te neimpusan e seini. Purisu, neimpusan ka timplu te Magbebaye.

---

³⁵ + **8:13; a** Num 28:9-10; **b** Num 28:11-15; **c** Iks 23:14-17; 34:22-23; Num 28:16–29:39; Diy 16:16.

17Ne miggendiye si Sulumun te Isiyun-Gibir wey te Ilat ne marani te ilis te Malalab ne Dahat te tane te Idum. ¹⁸ Ne impeuyanan ni Hiram te me barku si Sulumun ne imparumaan te me mangngateu ne me trabahanti rin te me barku. Ne nangendiye sikandan te Upir дума te me suluhuanen ni Sulumun wey in-angey ran diye ka me sapulu wey hen-em ne libu (16,000) ne kilu ne bulawan, wey in-uyan dan seini diye ki Hari Sulumun.

Miggendiye ki Sulumun ka rayna te Siyiba
(1 Hari 10:1-13)

9³⁶ Te pegkarineg te rayna te Siyiba te kabantug ni Sulumun, miggendiyad e sikandin te Hirusalim eyew eg-el-elehan si Sulumun pinaahi te malised ne me inse. Indumaan ka rayna te masulug ne me suluhuanen, wey mig-uyan sikandan te me kamil ne indulanan te me peemut, bulawan, wey te me mahal ne batu. Te pegginguma ran, in-inse din e ki Sulumun ka langun ne inse ne diye te suman-suman din. ² Ne intabak seini langun ni Sulumun wey warad iya kene igpakapasabut ni Sulumun. ³ Te natirew e te rayna te Siyiba ka katuenan ni Sulumun, wey te nakita rin ka palasyu ne impasasindeg ni Sulumun, ⁴ nana-naayan sikandin. Nana-naayan degma sikandin te pegkakita rin te pegkeen ne diye te lamisa te Hari, ka pegkateil te me upisyal rin, ka pegpamakey te me suluhuanen din kandin wey te me talagsendad te binu, wey te pegkukumbale dan, wey te egtutungen ne igpanubad ne impanubad ni Sulumun diye te timplu te Magbebaye ne Manama.

5Ne migkahi sikandin diye te Hari, “Malehet bes iya ka narineg ku ne guhuren diye te nasud ku meyitenged te neyimu nu wey te katagseb nu. ⁶ Piru wara a miggalintutuu te seeye ne guhuren taman te pegginguma ku kayi wey te pegkakita ku te seini se langun. Ka malehet, mariyu-diyu bes de ka guhuren ne narineg ku meyitenged te katagseb nu, su amana bes pad ne dakel ka katagseb nu du te narineg ku. ⁷ Meupiya ka keet-etawan nu! Meupiya ka me suluhuanen nu ne migpamakey keykew su layun sikandan egpakarineg te katagseb nu! ⁸ Egdayanen ka Magbebaye ne Manama nu ne nahale te peggimu keykew ne Hari eyew eghari para kandin. Tenged te inggeyinawaan te Manama nu ka Israil, wey igkeupii rin ne kene egkaawe ka seini ne nasud, inggimu ka nikandin ne Hari dan eyew eggimu te eleg ne peggukum wey te katareng.”

9Ne imbehayan din te me hep-at ne libu (4,000) ne kilu ne bulawan ka Hari wey te masulug amana ne peemut, wey mahal ne me batu. Ware egpekeiling te kasulug te peemut ne imbehey te rayna te Siyiba ki Sulumun.

10Timul pad kayi, ka me trabahanti ni Hari Hiram wey ni Sulumun ne mig-uyan te me bulawan puun te Upir, mig-uyan degma te me kayu ne almug wey te me mahal ne batu. ¹¹ Ne impeyimu ni Hari Sulumun ka me kayu ne

³⁶ + 9:1-9: Mat 12:42; Luk 11:31.

haheran te timplu te Magbebaye, te palasyu rin, wey ka дума impeyimu rin ne lira wey me alpa ne para te me talagparahing. Ware iling kayi ne egkakita dengan diye te Huda.

12Ne imbehey degma ni Hari Sulumun ka langun ne imbuyu te rayna te Siyiba. Masulug pad ka imbehey ni Sulumun du te imbehey te rayna. Purisu, mig-uli e sikandin diye te nasud din дума te me suluhuanen din.

Ka karatuan ni Sulumun

(1 Hari 10:14-25)

13Tagse leg-un, egpakarawat si Sulumun te me daruwa ne pulu wey tatelu ne libu (23,000) ne kilu ne bulawan, ¹⁴ ware pad labet te egpanguyanen te me nigusyanti. Ne mig-uyan degma ka langun ne me Hari te Arabya wey ka me gubernadur te Israil diye ki Sulumun te me bulawan wey pelata. ¹⁵ Migpeyimu si Sulumun te daruwa ne gatus (200) ne derakel ne kalasag puun te impandekdek ne bulawan. Me pitu ne kilu ka kabehat te tagse sabeka ne kalasag. ¹⁶ Migpeyimu man-e sikandin te tatelu ne gatus (300) ne kalasag puun te impandekdek ne bulawan ne me tigtatelu ne kilu se kabehat. Impatahu din seini diye te baley ne ingngaranan te Baley te Puwalas te Libanun.

17Ne migpeyimu ka Hari te dakel ne trunu ne egpuun te panayew te ilipanti, wey impapulitan din seini te neelin ne bulawan. ¹⁸ Due hen-em ne ang-ang peendiye te trunu rin, wey due diekanan din ne bulawan. Ne due unturanan te belad te tagse kilid te trunu wey due larawan te liyun ne impasindeg diye te tagse kilid kayi. ¹⁹ Due degma me larawan te liyun diye te kilid te tagse ang-ang. Sapulu wey daruwa (12) langun ka larawan te liyun ne diye te hen-em ne ang-ang. Warad iya iling kayi ne trunu te minsan hendei ne migharian.

20Ne inggimu puun te bulawan ka langun ne inumanan ni Sulumun, wey neelin degma ne bulawan ka langun ne kasangkapan diye te baley ne ingngaranan te Baley te Puwalas te Libanun. Ka pelata te seeye ne timpu, egkabal-ahad de. ²¹ Ne due man-e me barku rin ne eg-unturan te me suluhuanen ni Hiram, ne layun eggendiye te Tarsis. Egdunggu seini kasabeka te tagse tatelu ne leg-un ne egdulanan te me bulawan, pelata, panayew te ilipanti, me aliwas, wey me pabu.

22Purisu neyimu si Sulumun ne subla ne meyaman wey neyimu ne subla ne matagseb te langun ne Hari te kalibutan. ²³ Ne egkabagget ne egpakigkita kandin ka langun ne Hari eyew te pegpammineg te katagseb ne imbehey te Manama kandin. ²⁴ Ne tagse leg-un, due egpakigkita kandin ne eg-uyan te me dasag ne me kasangkapan ne inggimu puun te pelata wey bulawan, me kumbale, me mira, me peemut, me kudde, wey me mula.

25³⁷ Ne due hep-at ne libu (4,000) ne me kulungan ni Sulumun ne para te me kudde din wey te me karwahi rin. Due man-e sapulu wey daruwa ne libu (12,000) ne me kudde³⁸ ne intahu din te me siyudad ne tahuanan te karwahi, wey diye te Hirusalim ne mig-ugpaan din. ²⁶ ³⁹ Ne migmandu sikandin te langun ne Hari puun te Weyig ne Iyupratis taman te tane te me Pilistihanen wey te eletanan te Ihiptu. ²⁷ Te timpu ne iyan mighari si Sulumun te Israil, egpekeiling naan de te me batu ka pelata diye te Hirusalim tenged te kasulug kayi. Ne ka me kayu degma ne sidar, egpekeiling naan de te me kayu ne sikumuru ne diye te lenlen te me bubungan te Huda ⁴⁰ tenged te kasulug kayi. ²⁸ ⁴¹ Ka me kudde ni Sulumun imbeli rin puun te Ihiptu wey puun te duma ne nasud.

Ka malepet ne guhuren te peghari ni Sulumun
(1 Hari 11:41-43)

29Ka duma pad ne guhuren meytenged te peghari ni Sulumun puun te an-anayan taman te katamanan, nasulat diye te Sinulat ni prupita Natan, wey diye te Impanagne ni Ahiyas ne matig-Silu, wey diye te Immakita ki Idu ne migpangguhud degma meytenged te peghari ni Hirubuwam ne anak ni Nibat. ³⁰ Diye si Sulumun mig-ugpe te Hirusalim te peghari din te intru ne Israil te hep-at ne pulu (40) ne leg-un. ³¹ Ne migpatey sikandin wey diye isabal te insabalan te me kaap-apuan din, diye te Siyudad ni Dabid ne amey rin. Ne si Rihubuwam ne anak din ka migsubal kandin mighari.

Nabaad ka migharian
(1 Hari 12:1-20)

10Miggendiye si Rihubuwam te Sikim su diye ma miglibulung ka langun ne etew te Israil eyew eggimuwen sikandin ne Hari. ² Te pegkarineg dutu ni Hirubuwam ne anak ni Nibat, mig-uli e sikandin diye te Israil su diye ma sikandin nekeugpe te Ihiptu te pegpallahuy rin ki Hari Sulumun. ³ Ne impeumew e si Hirubuwam te me matig-Israil. Ne migparumeey e sikandan peendiye ki Rihubuwam wey migkahi, ⁴ “Impangasngas key te amey nu parabahuwa. Ne kuntee ke egpaag-agkapan nu re seini, wey kene key amana nikeykew egparabahuwen, egpamakey key keykew.”

5Ne ingkahiyan ni Hari Rihubuwam sikandan, “Libed kew kayi te igkatelu ne aldew.” Purisu, migmanguli e ka keet-etawan.

6Ne migpatambag si Hari Rihubuwam te me buyag ne talagtambag dengan te amey rin ne si Sulumun te neuyag pad sikandin. Migkahi sikandin, “Nekey ka igkatambag niyu ne igtabak ku te seeye ne keet-etawan?”

³⁷ + 9:25: 1Har 4:26.

³⁸ + 9:25 wey ke egmangudde naa.

³⁹ + 9:26: Hin 15:18; 1Har 4:21.

⁴⁰ + 9:27 Te Hibruwanen: Sipila.

⁴¹ + 9:28: Diy 17:16.

7Ne migtabak sikandan, “Ke egpawitew ka te keupiya nu kandan, egupianan nu sikandan te eglalag, wey igbehey nu kandan ka imbuyu dan, egkeyimu ne me suluhuanen nu sikandan te ware egtamanan.”

8Piru ware palintutuuwa ni Rihubuam ka tambag te me buyag wey nasi migpatambag te me bate-bate ne iling din te idad ne neyimu ne me talagtambag din. ⁹ Mig-inse sikandin kandan, “Nekey ka igkatambag niyu ne igtabak ku te me etew ne egkeupian ne egpaagkapan ku ka impatrabahu te amey ku kandan?”

10Ne migtabak ka me bate-bate, “Seini itabak nu te keet-etawan ne migkahi keykew te impangasngas sikandan te amey nu te trabahu, wey mighangyu keykew ne kene nud sikandan igpangasngas te trabahu, ‘Suble e pad te amey ku.’ ⁴² ¹¹ Ke impangasngas kew te amey ku te trabahu, igpangasngas ku pad iya man-e sikaniyu. Ke indusaan kew te amey ku te maheteng de ne lampes, egdusaan ku sikaniyu te lampes ne egpakamaperes te laplap niyu.”

12Purusu te pegginguma te tatelu ne aldew, si Hirubuam wey ka me etew, miglibed e diye ki Rihubuam sumale te ingkahi rin kandan. ¹³ Piru mareet ka inalag ni Rihubuam te keet-etawan, wey inggubabe din ka intambag kandin te me buyag. ¹⁴ Iyan nasi inalag ni Hari Rihubuam ka intambag kandin te me bate-bate ne migkahi, “Ke impangasngas kew te amey ku, igpangasngas ku pad iya man-e sikaniyu. Ke indusaan kew te amey ku te maheteng de ne lampes, egdusaan ku sikaniyu te lampes ne egpakamaperes te laplap niyu.” ¹⁵ Ware pammineha te Hari ka keet-etawan te imbuyu dan su igkeupii ma te Manama seini eyew egkatuman ka impalalag din ki prupita Ahiyas ne matig-Silu meytenged ki Hirubuam ne anak ni Nibat.

16 ⁴³ Te nanengnengan te me matig-Israil ne ware pammineha te Hari ka imbuyu dan, ingkahian dan e ka Hari,

“ Ware labet ney keykew, kabuhalan ni Dabid!

N ekey naa se egkapanunud ney te kabuhalan ni Hisi?

B alahad kad e te migharian nu!

A pas kew e me matig-Israil, egmanguli kid e diye te me ugpaan ⁴⁴ ta!”

⁴² + 10:10 Te Hibuwanen: makepal pad ka tindiriisek ku du te liwaraan te amey ku.

⁴³ + 10:16: 2Sam 20:1.

⁴⁴ + 10:16 Te Hibuwanen: diye te me balungbalung.

P urisu, migmanguli e ka me matig-Israil. ¹⁷ Piru migpabulus mighari si Rihubuam te me matig-Israil ne diye nangugpe te me siyudad te Huda.

18Ne impeendiye ni Hari Rihubuam diye te me matig-Israil si Aduram, ka impatameng din te impangasngas din te trabahu, piru imbatu sikandin te me matig-Israil taman te napatey. Te pegkarineg ni Rihubuam dutu, mig-iyal-iyal e sikandin mig-untud te karwahi rin wey miggendiyad e te Hirusalim. ¹⁹ Purisu, minsan kuntee egsupak ded ka me matig-Israil te me kabuhalan ni Dabid.

Ka pegsapid ni prupita Simayass ki Rihubuam
(1 Hari 12:21-24)

11Pegginguma ni Rihubuam diye te Hirusalim, inlibulung din e ka me kabuhalan ni Huda wey ni Binhamin. Nakalibulung sikandin te 180,000 ne me bahani eyew egpakiggira te me matig-Israil wey eggawi te migharian din. ² Piru impanengneng te Magbebaye ne Manama si Simayas ne suluhuanen te Manama, ³ “Kahii nu si Rihubuam ne anak ni Sulumun, ne Hari te Huda, wey ka langun ne kabuhalan ni Huda wey ni Binhamin, ⁴ te migkahi a se Magbebaye, ‘Kene kew bubunu te me karumaan niyu wey uli kew e. Neyitabu seini langun su igkeupii ku seini.’ ” Purisu, migpalintutuu sikandan te Magbebaye wey warad miglusud ki Hirubuam.

Ka peg-alad ni Rihubuam te me siyudad

5Diye mig-ugpe si Rihubuam te Hirusalim wey migpasasindeg sikandin te me siyudad eyew egmalig-en ka Huda. ⁶ Impasasindeg din ka Bitlihim, ka Itam, ka Tikuwa, ⁷ ka Bitsur, ka Suku, ka Adulam, ⁸ ka Gat, ka Marisa, ka Sip, ⁹ ka Aduraim, ka Lakis, ka Asika, ¹⁰ ka Sura, ka Ayalun, wey ka Hibrun. Sika ka me siyudad te Huda wey te Binhamin ne in-alad te matikang wey makepal ne batu. ¹¹ Inlig-enan din seeye se alad ne matikang, wey makepal ne batu wey impanahuan din te me kumandir. Ne imbehayan din sikandan te egkeenen, mentika te ulibu, wey binu. ¹² Insangkap din degma te me kalasag wey me deldeg ka seini ne me siyudad eyew egmalig-en pad seini. Purisu, nahen-genan din ka Huda wey ka Binhamin.

Ka peggendiye te Huda te me talagpanubad wey me Libita

13Ne ka me talagpanubad wey ka me Libita ne mig-ugpe diye te nalein-lein ne inged te Israil miggendiye ki Rihubuam. ¹⁴ In-engkeran te me Libita ka tane dan wey karatuan dan wey miggendiye sikandan te Huda wey te Hirusalim tenged su ingkenaan man e sikandan ni Hirubuam wey te me anak din ne egpamakey te Magbebaye isip me talagpanubad. ¹⁵ ⁴⁵ Ne mig-alam si Hirubuam te me talagpanubad din eyew egpamakey diye te me panubaran diye te me bubungan wey egpangulu te pegsimba te kambing ne me diyus-diyus wey te baka ne me diyus-diyus ne impeyimu rin. ¹⁶ Ne ka me matig-Israil ne

⁴⁵ + 11:15: 1Har 12:31.

migpuun te duma ne tribu te Israil ne egkeupian ne egpabulus egpamakey te Magbebaye, ka Manama te Israil, migsundul te Libita diye te Hirusalim eyew egpanubad diye te Magbebaye, ka Manama te kaap-apuan dan. ¹⁷ Nakalig-en sikandan te migharian te Huda wey nakabulig te peghari ni Rihubuwan ne anak ni Sulumun te tatelu ne leg-un su intuman dan ma ka Manama, iling te me timpu te peghari ni Dabid wey ni Sulumun.

Ka pamilya ni Rihubuwan

18Ne mig-asawa si Rihubuwan ki Mahalat ne anak ni Hirimut. Ka amey ni Hirimut iyan si Dabid wey ka iney rin iyan si Abihail ne anak ni Iliyab ne anak ni Hisi. ¹⁹ Ne mig-anak si Mahalat te me lukes ne si Hiyus, si Simariyas wey si Saham. ²⁰ Nataman, mig-asawe e man-e si Rihubuwan ki Maaka ne anak ni Absalum. Ne nakaanak sikandin ki Abiyas, ki Itay, ki Sisa, wey ki Silumit. ²¹ Inggeyinawaan ni Rihubuwan si Maaka ne anak ni Absalum du te langun ne me asawa rin. Due sapulu wey walu (18) ne asawa rin wey hen-em ne pulu (60) ne me duwey rin. Ne daruwa ne pulu wey walu (28) ka anak din ne me lukes wey hen-em ne pulu (60) ka anak din ne malitan. ²² Ne in-alam ni Rihubuwan si Abiyas ne anak dan ki Maaka isip labew te me anak din su igkeupii rin ne sikandin ka egkeyimu ne Hari. ²³ Mig-ay-ayaran ni Rihubuwan te egpamehey te me katungdanan ka me anak din wey intalagtag din sikandan diye te me siyudad te Huda wey te Binhamin ne in-alad te matikang wey makepal ne batu. Impamehayan din sikandan te langun ne ingkeilangan dan, wey impamitawan din sikandan te me malitan ne igmaasawa kandan.

Inlusuran te me Ihiptuhanen ka matig-Huda
(1 Hari 14:25-28)

12Te migmalig-en e ka peghari ni Rihubuwan, wey migmaresen e sikandin, warad e sikandin migpalintutuu te balaud te Magbebaye ne Manama. Ne iling ded degma ka inggimu te me matig-Israil. ² Te igkalalimma ne leg-un te peghari ni Rihubuwan, inlusuran e ni Sisak ne Hari te Ihiptu ka Hirusalim tenged te warad sikandan migmatinumanen te Magbebaye. ³ Miglusud si Sisak ne due sabeka ne libu wey daruwa ne gatus (1,200) ne karwahi, hen-em ne pulu ne libu (60,000) ne me sundalu ne migmangudde, wey me sundalu ne kene egkaseel tenged te kasulug ne egpuun te Ihiptu, te Libya, te Sukut, wey te Itiyupiya. ⁴ Ne naahew ran ka me siyudad ne in-alad te matikang wey makepal ne batu diye te Huda, wey migpabulus sikandan ka miglusud diye te Hirusalim.

5Ne miggenderiye si prupita Simayas ki Rihubuwan wey te me pangulu te Huda ne miglibulung diye te Hirusalim ka migpallahuy ki Sisak wey migkahi kandan, "Seini ka ingkahi te Magbebaye, 'Imbalahad a nikaniyu purisu egbalaharen ku degma sikaniyu diye ki Sisak.' "

6Ne migpariralem ka me pangulu te Israil wey ka Hari te pegkeetew ran wey migkahi, “Matareng iya ka Magbebaye.”

7Te pegkakita te Magbebaye ne migpariralem sikandan te pegkeetew ran, impanengneng din e si Simayas, “Tenged te migpariralem sikandan te pegkeetew ran, kene ku red egdereetan sikandan. Ke kene egluwasen ku sikandan. Kene ku red igpasalerep kandan ka langet ku te Hirusalim pinaahi ki Sisak. ⁸ Piru igpeuripen ku pad sikandan kandin eyew egpakanengneng sikandan ne meupiya ka egpamakey keddi du te egpamakey te me Hari te duma ne me nasud.”

9 ⁴⁶ Purisu, inlusuran iya ni Sisak ka Hirusalim. Impanguwa rin ka me karatuan diye te timplu te Magbebaye wey te palasyu te Hari. Impanguwa rin ka langun, lagkes ka me kalasag ne bulawan ne impeyimu ni Sulumun. ¹⁰ Purisu, migpeyimu e man-e si Hari Rihubuwan te kalasag ne burunsi eyew igliwan te me kalasag, wey imbehey rin seini te me upisyal te me talagtameng te gumawan te palasyu. ¹¹ Ne tagse eggendiye ka Hari te timplu te Magbebaye, egduma kandin ka me talagtameng ne eg-uyan te kalasag wey iglibed dan ded ka kalasag diye te malig-en ne tinesanan kayi. ¹² Tenged te pegpariralem ni Rihubuwan te pegkeetew rin, naawe ka langet te Magbebaye kandin, wey ware sikandin dereeti. Ne migmatubung e man-e ka Huda.

13Purisu, migpabulus ka peghari ni Rihubuwan te Hirusalim. Hep-at ne pulu wey sabeka (41) ka idad din te migbunsud sikandin mighari. Mighari sikandin te sapulu wey pitu (17) ne leg-un diye te Hirusalim, ka siyudad ne inalam te Magbebaye puun te langun ne tribu te Israil ne iyan ka inged ne diye egsimbaa ka Magbebaye. Si Naama ne Amunihanen ka iney ni Rihubuwan. ¹⁴ Mareet ka hinimuwan ni Rihubuwan su ware ma sikandin migpangananey te Magbebaye te intiru ne pusung din.

15Ka langun ne neyimu ni Rihubuwan puun te an-anayan taman te katanan wey ka listaan te pamilya rin nasulat diye te Sinulat ni prupita Simayas wey ni prupita Idu. Te timpu te peghari ni Rihubuwan, layun de sikandan egpahiggireey ki Hirubuwan. ¹⁶ Te napatey e si Rihubuwan, insabal sikandin diye te sabalanan te me kaap-apuan din te Siyudad ni Dabid. Ne si Abiyas e ne anak din ka migsubal kandin mighari.

Ka pegbubunu ni Abiyas ki Hirubuwan
(1 Hari 15:1-8)

13Te igkasapulu wey walu (18) ne leg-un te peghari ni Hirubuwan, migbunsud e mighari si Abiyas te Huda. ² Mighari sikandin te tatelu ne

⁴⁶ + 12:9: 1Har 10:16-17; 2Kru 9:15-16.

leg-un diye te Hirusalim. Si Maaka ⁴⁷ ne anak ni Uryil ne matig-Gibiya ka iney rin.

N e migpabunuey si Abiyas wey si Hirubuwam.

3Miglusud si Abiyas дума te hep-at ne gatus ne libu (400,000) ne me bahani ne amana nabasbas, ne mig-andam degma si Hirubuwam te walu ne gatus ne libu (800,000) ne me bahani ne amana degma nabasbas.

4Te pegginguma te me sundalu te Huda diye te kabubunganan te Ipraim, migsasindeg si Abiyas diye te puntul te Bubungan ne Simiraim, wey migbal-balukan ne migkahi, “Pammineg ka keddi, he Hirubuwam wey sikaniyu se langun ne me matig-Israil! ⁵ Ware kew bes nakanengneng te ka Magbebaye ne iyan ka Manama te Israil ka miggimu te ware egtamanan ne kasabutan, ⁴⁸ ne si Dabid de wey ka kabuhalan din ka eghari te intiru ne Israil te ware egta-manan? ⁶ Ne sikeykew Hirubuwam ne anak ni Nibat, migsukul ka te ahalen nu ne si Sulumun ne anak ni Dabid. ⁷ Miglibulung keykew ka me umbeg ne me etew ne ware migtahud ki Rihubuwam ne anak ni Sulumun. Bate-bate pad si Rihubuwam te seeye ne timpu wey ware pad hanew te langun-langun, wey kene pad egpakasukul kaniyu. ⁸ Ne kuntee, egsukul kew te migharian te Magbebaye ne impanguluwan te kabuhalan ni Dabid tenged te masulug ka sundalu niyu, wey in-uyan niyu ka me diyus-diyus ne nati te baka ne bulawan ne impeyimu ni Hirubuwam. ⁹ Immandeldel niyu ka me kabuhalan ni Aarun wey ka me Libita ne me talagpanubad te Magbebaye, wey mig-alam kew te me talagpanubad iling te inggimu te дума ne nasud. Due te kaniyu, egkaayun ne egkeyimu ne talagpanubad te me diyus-diyus ka minsan hentew ne egmatulus te pegkeetew rin ne eg-uyan te turu ne baka wey pitu ne buuk ne lukesan ne karniru.

10“Piru para kanami, ka Magbebaye iyan ka Manama ney, wey kene ney egsupaken sikandin. Ne ka me kabuhalan de ni Aarun ne me talagpanubad ka migpamakey te Magbebaye, wey ka me Libita re ka migbulig kandan. ¹¹ Maselem wey marusilem egpanubad sikandan diye te Magbebaye te egtutungen ne igpanubad wey te meemut ne insinsu. Intahu dan ka paan diye te lamisa ne in-isip ne malinis. Ne tagse marusilem, egpareketan dan ka me sulu ne diye te tahanan ne bulawan. Intuman ney ka suhu te Magbebaye ney piru in-engkeran niyu mule sikandin. ¹² Ne kuntee pitew kew, migduma ka Manama kanami isip pangulu ney. Andam e ne egparahing ka me talagpanubad te me trumpita eyew egpakiggira kaniyu. Sikaniyu se me matig-Israil, kene kew bubunu te Magbebaye, ka Manama te me kaap-apuan niyu, su kene kew egpanalu.”

⁴⁷ + 13:2 Te дума ne sinulat, ‘Mikayas’.

⁴⁸ + 13:5 Te Hibruwanen: Kasabutan te asin.

13Taheed te miglalag pad si Abiyas, migsuhu e si Hirubuwam te me sundalu rin ne egingkus te me sundalu ni Abiyas eyew egpasampayan sikandan te eglusud.

14Te peglilingey te me sundalu te matig-Huda, nakita ran e ka me kuntere diye te keinniyuhan dan, wey ka дума diye te katangkaan dan. Purisu migpabulig sikandan te Magbebaye. Ne imparahing e te me talagpanubad ka me trumpita ran. ¹⁵ Ne migpanguleyi te meemen ka me matig-Huda. Te pegpanguleyi dan, intalu te Manama si Hirubuwam wey ka langun ne matig-Israil. Impanalukunan ni Abiyas wey te me sundalu te matig-Huda si Hirubuwam wey ka langun ne matig-Israil. ¹⁶ Namallahuy ka me matig-Israil, wey imparereetan ⁴⁹ sikandan te Manama te me matig-Huda. ¹⁷ Natalu iya natamtamani ni Abiyas wey te me sundalu rin ka me matig-Israil. Nekeyimatey sikandan te lalimma ne gatus ne libu (500,000) ne me bahani ne me matig-Israil ne amana nabasbas. ¹⁸ Purisu, natalu te me matig-Huda ka me matig-Israil te seeye ne timpu su migsalig ma sikandan te Magbebaye, ka Manama te me kaap-apuan dan.

19Intalukunan ni Abiyas si Hirubuwam wey naahew rin ka me siyudad te Bitil, Hishana, wey Iprun lagkes ka me lungsud ne nakalingut kayi. ²⁰ Warad nakalibed ka kabantug ni Hirubuwam isip maresen ne Hari te timpu ni Abiyas, wey indusaan sikandin te Magbebaye wey migpatey e sikandin.

21Ne migmalig-en ka peghari ni Abiyas. Nakaasawa sikandin te sapulu wey hep-at (14) wey nakaanak sikandin te daruwa ne pulu wey daruwa (22) ne me lukes wey sapulu wey hen-em (16) ne me malitan. ²² Ka дума pad ne guhuren meytenged te peghari ni Abiyas lagkes ka me lalag din, wey ka me hinimuwan din, nasulat diye te Sinulat ni prupita Idu.

Ka peghari ni Asa te Huda

14Ne migpatey e si Abiyas wey insabal diye te Siyudad ni Dabid. Ne si Asa ne anak din ka migsubal kandin mighari, wey ware samuk te Huda te sapulu (10) ne leg-un. ² Inggimu ni Asa ka eleg wey igkeupii te Magbebaye ne Manama rin. ³ Impangawe din ka me altar te diyus-diyus wey ka me panubaran diye te me bubungan. Impanlupet din man-e ka eglimlimuan ne me batu wey impameled din ka me sungkaleg ne larawan te diyus-diyus ne si Asira. ⁴ Ne insuhu ni Asa ka keet-etawan te Huda ne egpangananey sikandan te Magbebaye, ka Manama te me kaap-apuan dan, wey te pegtuman te balaud din, wey te suhu din. ⁵ Impahuhus din degma ka me panubaran diye te me bubungan wey ka me altar ne tutunganan te me insinsu diye te langun ne siyudad te Huda. Sikan naa ka ware samuk te migharian te peghari din. ⁶ Te timpu te ware samuk, nakapasasindeg sikandin te me siyudad te Huda ne in-alad te matikang wey makepal ne batu. Ware gubut te seeye ne leg-un

⁴⁹ + 13:16 Te Hibruwanen: Imbehey.

su imbehayan ma sikandin te keupianan te Magbebaye. ⁷ Ne ingkahiyan din ka me matig-Huda, “Eg-alaren ta te batu ka seini ne me siyudad, wey eg-palingutan ta te me matikang ne baley, wey egpamaggulan ta ka me gumawan. Kanta red seini se tane su mig-ikul ki ma te Magbebaye ta wey imbehayan ki nikandin te keupianan minsan hendei ne inged.” Sikan naa ka napasasindeg dan ka me siyudad wey migmatubung sikandan. ⁸ Ne due tatelu ne libu ne gatus (300,000) ne etew ni Asa ne me matig-Huda ne naatul te derakel ne me kalasag wey me deldeg. Due degma daruwa ne gatus wey walu ne pulu ne libu (280,000) ne me etew rin ne me matig-Binhamin ne miggehen-gen te dereisek ne kalasag, wey me talagpane sikandan. Me bahani sikandan langun.

Ka pegbubunu te matig-Itiyupiya

⁹Nataman, inlusuran sikandan ni Sira ne matig-Itiyupiya ⁵⁰ duma te libu-libu ne me sundalu wey tatelu ne gatus (300) ne me karwahi. Ne nekeuma sikandan diye te inged te Marisa. ¹⁰ Ne insinug-ung sikandan enni Asa eyew egpakiggira kandan. Migpangandam sikandan eyew egpakiggira diye te napu te Sipata te Marisa. ¹¹ Ne mig-ampu si Asa te Magbebaye, ne Manama rin. Migkahi sikandin, “He Magbebaye, warad lein ne egpakabulig te etew ne luyeg ne egkuntere te mannekal ne etew, ke kene sikeykew re. Bulihi key Magbebaye, ne Manama ney, su migsuladlad key ma keykew. Ne miggendini key eyew egpakiggira te seini se susuluhi ne sundalu pinaahi te ngaran nu. He Magbebaye, sikeykew ka Manama ney, kene nu tuhuti ne egkatalu ka te etew.”

¹²Sikan naa ka natalu te Magbebaye ka me matig-Itiyupiya diye te tangkaan ni Asa wey te me sundalu te me matig-Huda. Ne namallahuy e ka me matig-Itiyupiya, ¹³ wey intalukunan sikandan ni Asa wey te me sundalu rin taman te Girar. Nahule sikandan langun su in-amin ma sikandan pangimatayi te Magbebaye wey te me sundalu rin. Ne masulug amana ka neuyan te me sundalu te Huda ne naahew ran. ¹⁴ Impanlusuran dan ka langun ne me bariyu ne marani te Girar su ingginaaldek ma te Magbebaye ka me mahinged te seeye ne me bariyu wey masulug ka naahew ran su masulug ma ka me karatuan te seeye ne me inged. ¹⁵ Inlusuran dan man-e ka me balungbalung te me talagbantey te me ayam, wey impanuyuk dan ka susuluhi ne me karniru wey ka me kamil. Nataman, miglibed e sikandan diye te Hirusalim.

Ka lalag ni Asariyas

¹⁵Ne miglene ka Panisingan te Manama ki Asariyas ne anak ni Udid. ² Ne miggendiye sikandin ki Hari Asa eyew egtemu kandin wey migkahi, “Pamineg ka Hari Asa wey sikaniyu se langun ne matig-Huda wey matig-Binhamin. Ke eg-ugpe kew duma te Magbebaye ne Manama, eg-ugpe degma sikandin duma kaniyu. Ke egpangananey kew kandin, egbulihan kew nikandin. Piru ke eg-engkeran niyu sikandin, eg-engkeran kew degma nikandin. ³ Naluhey ne timpu ne ware migpamakey te malehet ne Manama ka me matig-Israil, ware

⁵⁰ + 14:9 Te Hibuwanen: Kusihanen.